

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА”

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Політологія та право»

(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. ректора (перший проректор)

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Захист прав споживачів

Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма (спеціалізація): «Організація торгівлі та комерційна логістика»

Інститут, факультет економіко-гуманітарний інститут,
факультет економіки та управління

Мова навчання: українська

Робоча програма з навчальної дисципліни «Захист прав споживачів» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньої програми: «Організація торгівлі та комерційна логістика»

«16» серпня 2021 року – 21 с.

Розробник: Кириченко Юрій Вікторович, професор кафедри «Політологія та право», доктор юридичних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Політологія та право».

Протокол від «16» 08 2021 року № 1

Завідувач кафедри «Політологія та право»

В. М. Кириченко

«__» 08 2021 р.

Схвалено Науково-методичною комісією факультету економіки та управління

Протокол від «_____» _____ 20__ року № ____

“_____” _____ 20__ року Голова _____ (В.В. Корольков)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми*

«Організація торгівлі та комерційна логістика»

«_____» _____ 20__ року Керівник групи _____ (_____)

*Якщо дисципліна викладається невипусковою кафедрою

© Кириченко Ю.В., 2021

© НУ “Запорізька
політехніка”, 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» (шифр і назва)	Статус дисципліни вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітня програма (спеціалізація) «Організація торгівлі та комерційна логістика» (код і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь: бакалавр	14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		52 год.	70 год.
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	14 год. (контрольна робота)
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% до 67%.

для заочної форми навчання – 10% до 90%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Надання здобувачам вищої освіти цілісної та логічно-послідовної системи наукових знань щодо придбання, використання (споживання) товарів і послуг, про положення чинного законодавства України у сфері захисту прав споживачів, що регулює відносини між споживачами товарів, робіт і послуг та виробниками і продавцями товарів, виконавцями робіт і надавачами послуг різних форм власності, а також формування у них високого рівня правової свідомості і правової культури та готовність брати відповідальність за результати прийнятих управлінських рішень.

Завдання навчальної дисципліни

- розвинення творчого правового мислення здобувачів вищої освіти, оволодіння ними систематизованими теоретичними знаннями у сфері захисту прав споживачів;
- вміння самостійно аналізувати національне законодавство у сфері захисту прав споживачів, практиці його застосування;
- вміння грамотно оцінювати юридичні факти та вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі України;
- вміння застосовувати відповідні правові норми щодо притягнення до юридичної відповідальності суб'єктів господарювання за порушення законодавства про захист прав споживачів;
- виховання високого рівня правової свідомості, поважного ставлення до Конституції та законів України;
- формування правової культури та відповідальності за результати прийнятих управлінських рішень.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Очікуванні програмні результати навчання:

РН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

РН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

РН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

РН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

РН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

**Матриця відповідності визначених
Стандартом компетентностей дескрипторам НРК
спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв’язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіту в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
Загальні компетентності				
ЗК1	ЗН2	УМ1		АВ3
ЗК2	ЗН1	УМ1	К2	АВ1
ЗК6	ЗН1	УМ1		АВ1
ЗК11	ЗН2	УМ1	К2	АВ3

**Матриця відповідності визначених
Стандартом результатів навчання та компетентностей
спеціальність 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”**

Програмні результати навчання	Загальні компетентності				
	1	2	6	11	
1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.	+				
2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.					
5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.			+		
8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.		+			
9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.				+	
10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.	+	+			
11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.		+			

16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.			+	
---	--	--	---	--

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення захисту прав споживачів

Тема 1. Загальна характеристика захисту прав споживачів

Поняття захисту прав споживачів. Сутність захисту прав споживачів. Принципи захисту прав споживачів. Права споживачів. Обов'язки споживачів. Механізм захисту прав споживачів.

Тема 2. Державний контроль за дотриманням законодавства про захист прав споживачів

Система державних органів захисту прав споживачів. Права виробника щодо забезпечення належної якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини. Права продавців щодо забезпечення належної якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини. Права постачальників щодо забезпечення належної якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини. Обов'язки службових осіб органів державної влади, які здійснюють захист прав споживачів.

Тема 3. Правові гарантії забезпечення належної якості товарів

Державні гарантії щодо забезпечення захисту прав споживачів. Гарантійні терміни як спосіб посилення захисту прав споживачів. Право споживачів на безпеку товарів (робіт, послуг). Право споживачів на інформацію про товари (роботи, послуги).

Змістовий модуль 2. Основні питання захисту прав споживачів

Тема 4. Громадські організації споживачів та їх права

Поняття громадських організацій споживачів. Правове регулювання діяльності громадських організацій споживачів. Права громадських організацій споживачів.

Тема 5. Стандартизація і сертифікація

Поняття стандартизації. Державна система стандартизації. Основні принципи стандартизації. Технічні умови і стандарти підприємств. Управління діяльністю у сфері стандартизації.

Тема 6. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів

Поняття юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері захисту прав споживачів. Види юридичної відповідальності за порушення законодавства про захист прав споживачів. Цивільно-правова відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні положення захисту прав споживачів												
Тема 1. Загальна характеристика захисту прав споживачів	16	2	2	-	2	10	26	2	2	-	2	20
Тема 2. Державний контроль за дотриманням законодавства про захист прав споживачів	16	2	2	-	2	10	14	2	-	-	2	10
Тема 3. Правові гарантії забезпечення належної якості товарів	12	2	2	-	2	6	8	-	-	-	3	5
Разом за змістовим модулем 1	44	6	6	-	6	26	48	4	2	-	7	35
Змістовий модуль 2. Основні питання захисту прав споживачів												
Тема 4. Громадські організації споживачів та їх права	16	2	2	-	2	10	12	-	-	-	2	10
Тема 5. Стандартизація і	15	2	2	-	1	10	7	-	-	-	2	5

сертифікація												
Тема 6. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів	15	4	4	-	1	6	23	-	-	-	3	20
Разом за змістовим модулем 2	46	8	8	-	4	26	42	-	-	-	7	35
Усього годин	90	14	14	-	10	52	90	4	2	-	14	70

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття та сутність захисту прав споживачів	2
2	Поняття та сутність державного контролю за дотриманням законодавства про захист прав споживачів	2
3	Правові гарантії забезпечення належної якості товарів	2
4	Поняття громадських організацій споживачів. Права споживачів	2
5	Поняття та сутність стандартизації та сертифікації	2
6	Поняття та види відповідальності за порушення законодавства про захист прав споживачів	4
	Разом	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суб'єкти правового захисту прав споживачів	8
2	Джерела правового регулювання захисту прав споживачів	6
3	Принципи захисту прав споживачів	6
4	Правове значення договору майнового найму для захисту прав споживачів	8
5	Правове значення договору купівлі-продажу для захисту прав споживачів	8
6	Правове значення договору про надання фінансово-кредитних послуг для захисту прав споживачів	8
7	Державний контроль за дотриманням законодавства про захист прав споживачів	8
	Разом	52

9. Індивідуальні завдання

З метою врахування індивідуальних відмінностей здобувачів вищої освіти та розкриття їх творчих здібностей передбачені такі форми індивідуальної роботи:

- I. Проведення консультацій з окремими здобувачами вищої освіти;
- II. Підготовка наукових студентських робіт для участі в конкурсі, а також наукових доповідей для участі в роботі кафедральної секції «Тижня науки»;
- III. Підготовка рефератів за наступною тематикою:
  1. Загальна характеристика законодавства про захист прав споживачів.
  2. Суб'єкти правового захисту прав споживачів.
  3. Система державних органів, що здійснюють захист прав споживачів.
  4. Державне регулювання належної якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини.
  5. Органи, що здійснюють державний контроль і нагляд за якістю та безпекою харчових продуктів і продовольчої сировини.
  6. Громадські організації споживачів, їх права.
  7. Порядок зайняття торговельною діяльністю.
  8. Правила торговельного обслуговування населення.
  9. Особливості продажу окремих продовольчих і непродовольчих товарів, алкогольних напоїв, продажу товарів у кредит.
  10. Правові гарантії забезпечення належної якості товарів.
  11. Гарантійні терміни як спосіб посилення захисту прав споживачів.
  12. Право споживача на належну якість товарів (робіт, послуг).
  13. Поняття стандартизації.
  14. Технічні умови і стандарти підприємств.
  15. Управління діяльністю у сфері стандартизації.
  16. Цивільно-правова відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів.
  17. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів.
  18. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів.

10. Методи навчання

У процесі модульного навчання для засвоєння змісту конкретної теми змістового модуля застосовуються методи (тобто система способів, прийомів, засобів, послідовних дій викладача і здобувачів вищої освіти на заняттях), які спрямовані на пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти із засвоєння навчального матеріалу, а саме:

1. **Інформаційний метод** навчання, який передбачає усне викладення навчального матеріалу на лекційних заняттях з метою передачі готової інформації на надання установки здобувачам вищої освіти до самостійної роботи.

2. **Репродуктивний метод** навчання, який передбачає відтворення знань здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях (розповідь за визначеною темою, відповідь на питання, наведення прикладів, тлумачення нормативно-правового акта тощо) з метою формування вмій і навичок діяльності здобувачів вищої освіти у типових ситуаціях.

3. **Пошукові (евристичні, проблемні, дослідницькі)** методи навчання, які передбачають формування і розвиток вмій і навичок конкретної продуктивної діяльності здобувачів вищої освіти у нетипових, непередбачених ситуаціях.

4. **Метод самостійного навчання**, який передбачає послідовні дії здобувача вищої освіти для міцного засвоєння навчального матеріалу з дисципліни «Захист прав споживачів». Після ознайомлення зі структурою модуля, здобувачі вищої освіти переходять до вивчення змісту модуля та його елементів, звертаючись при цьому до методичних вказівок і рекомендацій викладача. З метою перевірки якості засвоєного кожного елементу модуля самостійне вивчення здобувачів вищої освіти закінчується усним опитуванням на семінарському занятті, захист рефератів, а також виконання письмової контрольної роботи.

Розподіл балів за видами аудиторної і самостійної роботи здобувачів вищої освіти для здійснення діагностики навчання:

Вид роботи	Кількість балів	Загальна кількість балів
Активна робота під час лекційних занять, яка підтверджує роботу здобувачів вищої освіти щодо опрацювання ним матеріалу лекцій, що були раніше та питань з тем, які не висвітлюються безпосередньо на лекціях та винесені на самостійне вивчення.	5	10
Активна робота під час семінарських занять стосовно відповідей під час опитування і розв'язання завдань.	5	10
Рішення задач, які виносяться для самостійного опрацювання матеріалу щодо проблемних питань з тем навчальної дисципліни.	5	15
Підготовка додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді-реферату з проблемних питань навчальної дисципліни для обговорення під час аудиторних занять.	5	5

Тестування	2	60
Разом	-	100

11. Очікуванні результати навчання з дисципліни

Здобувач вищої освіти повинен знати основні поняття та терміни у сфері захисту прав споживачів, вміти тлумачити положення норм чинного законодавства України та правильно застосовувати нормативно-правові акти в професійній діяльності.

12. Засоби оцінювання

У процесі вивчення навчального матеріалу дисципліни «Захист прав споживачів» використовуються наступні засоби оцінювання:

1. Поточний – здійснюється під час проведення семінарських занять з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти на етапі первинного засвоєння навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського занять, умінь самостійно опрацювати навчально-методичну літературу, здатність осмислити зміст вивчаємої теми, умінь публічно чи письмово подати певний матеріал, а також завдань самостійної роботи;

2. Рубіжний (проміжний) – здійснюється у формі письмової контрольної роботи, яка охоплює навчальний матеріал викладених тем. Кожному здобувачу вищої освіти видається індивідуальний варіант контрольних завдань, що складається з трьох частин:

- перша частина – здобувач вищої освіти має дати чітке визначення правовим поняттям і термінам;

- друга частина – здобувач вищої освіти має дати ґрунтовну відповідь щодо особливостей елементів правових понять та термінів (ознаки, функції, форми, види, структура тощо);

- третя частина – здобувач вищої освіти має оцінити юридичний факт і обрати правильний варіант відповіді на питання.

Під час рубіжного контролю також враховуються виступи здобувача вищої освіти на семінарських заняттях і результати його науково-дослідної та самостійної роботи.

Рубіжний контроль проводиться на останній парі змістового модуля, протягом двох академічних годин. До рубіжного контролю допускаються всі здобувачі вищої освіти. Якщо здобувач вищої освіти не з'явився для проведення рубіжного контролю або не здав контрольної роботи, йому виставляється нуль балів.

3. Підсумковий – здійснюється у формі складання заліку з метою оцінювання рівня знань здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти

допускається до складання заліку за умов виконання всіх самостійних завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

В основі рейтингової системи використана 100-бальна шкала оцінювання. Це максимальна сума балів за всі види робіт, що виконані здобувачем вищої освіти з навчальної дисципліни протягом семестру (виступи на семінарських заняттях; виконання індивідуальних завдань; підготовка рефератів, тез доповідей; виконання самостійної та контрольних робіт тощо).

13. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється за кожним рубіжним контролем (РК-1, РК-2) під час контрольних тижнів за підсумками основних модулів. Кожен основний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка з дисципліни складається як середня між величинами РК-1 і РК-2.

Під час контролю враховуючи наступні види робіт: аудиторна під час лекційних і семінарських занять, самостійна у вигляді опрацювання питань з визначених тем, які не висвітлюються безпосередньо на лекціях і винесені на самостійне вивчення, результати тестування під час поточного та підсумкового контролю.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Академічна доброчесність: здобувач вищої освіти на підставі етичних принципів і визначених Законом України “Про вищу освіту” та з метою забезпечення довіри до результатів навчання повинен виконувати письмові модульні контрольні роботи самостійно, при цьому не допускається залучення при розв'язанні індивідуальних занять інших осіб. У разі виявлення ознак плагіату зазначена робота не зараховується і навчальна дисципліна не вважається зарахованою.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при поточному оцінюванні знань (залік)

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100+100:2	100
35	30	35	30	30	40		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Національна шкала академічної оцінки	Шкала ЄКТС	Шкала навчального закладу
зараховано	ABCDE	60-100
незараховано	FX, F	1-59

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення дисципліни “Захист прав споживачів” включає: опорні конспекти лекцій викладача; підручники і навчальні посібники; нормативно-правові акти; навчально-методичний комплекс для здобувачів денної та заочної форми навчання, який складається з робочої програми навчальної дисципліни “Захист прав споживачів”, методичних рекомендацій щодо підготовки здобувачів до семінарських занять та написання рефератів; методичних рекомендацій щодо організації самостійної роботи здобувачів та підготовки до рубіжного і підсумкового модульного контролю (заліку); переліку питань, що виносяться на залік; списку рекомендованої літератури.

1. Конспект лекцій викладача.
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Захист прав споживачів».

15. Рекомендована література

Базова

1. Дудла І. О. Захист прав споживачів: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 448 с.
2. Іваненко Л. М., Язвінська О. М. Захист прав споживачів: підруч. Київ: Юрінком Інтер, 2014. 496 с.
3. Шаповал М. І. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікації: підруч. Київ, 2002. 174 с.
4. Іваненко Л. М. Цивільно-правові засоби захисту прав споживачів (покупців). Київ: Юмана, 1998. 224 с.
5. Зверєва О. В. Захист прав споживачів: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 192 с.
6. Шлійко А. В. Організаційно-правові засади захисту прав споживачів. навч. посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2008. 300 с.
7. Кагал Т. Законодавство про захист прав споживачів у сфері якості товарів у системі законодавства України. *Право України*. Київ, 1998. №8.
8. Кагал Т. Функції державного управління в сфері захисту прав споживачів за договором купівлі-продажу. *Право України*. Київ, 1999. №2.
9. Косінов С. Особливості правових норм, що забезпечують захист прав споживачів за договором купівлі-продажу. *Право України*. №1. С. 90-93.
10. Єременко Н.І. Правовий захист прав споживачів. *Український промисловець*. Київ, 2000. № 3.

Допоміжна

11. Косінов С. А. Теоретичні проблеми захисту прав споживачів в Україні за договором купівлі-продажу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 1999. 19 с.
12. Осетинська Г. А. Цивільно-правовий захист прав споживачів за законодавством України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006.
13. Парасюк М. В. Проблемні аспекти захисту прав споживачів в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2017. Серія Право. Вип. 44. Т.1. С. 101-104.
14. Верхола Ю. В. Права споживача при придбанні товару належної якості. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2016. Серія Право. Вип. 37. Т. 1. С. 110-112.
15. Іваненко Л. М., Язвінська О. М. Реалізація прав споживачів на придбання товару належної якості. *Право України*, 2003. № 8. С. 73-77.
16. Ларін М. Захист прав споживачів: світовий досвід. *Юридичний вісник України*, 2003. №10. С. 11.
17. Рябченко Ю. Сторони у справах про захист прав споживачів. *Підприємство, господарство і право*, 2007. № 7. С. 45-47.

18. Язвінська О. Формування системи захисту прав споживачів в Україні. *Юридичний вісник України*, 2003. № 49. С. 10.
19. Черняк О. Ю. Право споживача на захист в контексті адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. *Університетські наукові записки*. 2009. №4. С. 70-75.
20. Димінська О. Ю. Захист прав споживачів у сфері реклами. *Університетські наукові записки*. 2013. №3. С. 129-134.
21. Менів Л. Д. Окремі питання захисту прав споживачів під час придбання товару належної якості. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2016. Вип. 40 (1). С. 75-78.
22. Кочин В. П. Правове регулювання державного управління у сфері захисту прав споживачів. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права*. 2004. №4. С. 167-173.
23. Толстоног В. В. Державна політика у сфері захисту прав споживачів та її взаємозв'язок із державною споживчою політикою. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. №3. С. 141-144.
24. Яновицька Г. Право споживача на належну якість продукції. *Вісник національної академії прокуратури України*. 2015. №3. С. 46-50.

Нормативно-правові акти

25. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 1996. № 30. Ст. 141.
26. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2003. №№ 18-22. Ст. 144.
27. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
28. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 року №8073-Х. *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 1984. Ст. 1122.
29. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2001. №25-26. Ст. 131.
30. «Про захист прав споживачів»: Закон України від 12 травня 1991 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. Київ, 1991. № 30. Ст. 379.
31. «Про заходи щодо посилення державного захисту прав споживачів»: Указ Президента України від 12 січня 2002 року №16. *Офіційний вісник України*. Київ, 2002. №3. Ст. 81.
32. «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»: Закон України від 15 січня 2015 року № 124-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2015. №14. Ст. 96.
33. «Про стандартизацію»: Закон України від 5 червня 2014 року № 1315-VII. *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2014. №31. Ст. 1058.

34. «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»: Закон України від 24 лютого 1994 року № 4004-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 1994. №27. Ст. 218.

35. «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчової продукції»: Закон України від 23 грудня 1997 року № 771/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 1998. № 19. Ст. 98.

36. «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів»: Закон України від 19 грудня 1995 року № 481/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 1995. №46.

37. «Про захист економічної конкуренції»: Закон України від 11 січня 2001 року № 2210-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2001. №12. Ст. 64.

15. Інформаційний ресурси

38. Сайт кафедри “Політологія та право” Національного університету “Запорізька політехніка” <http://zntu.edu.ua/kafedra-politologiyi-ta-prava>.

39. Персональна сторінка Кириченка Юрія Вікторовича, професора кафедри “Політологія та право”, доктора юридичних наук, доцента: <https://zp.edu.ua/?q=node/1756>.

40. <https://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.

41. <https://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

42. <https://dpss.gov.ua> – Офіційний сайт Держпродспоживслужби України.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра _____ **Політологія та право** _____

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Захист прав споживачів

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: _____
(назва освітньої програми)

Спеціальність: _____
(найменування спеціальності)

Галузь знань: _____
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: _____
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
«Політологія та право»
(найменування кафедри)

Протокол № 1 від 16 серпня 2021 р.

Запоріжжя - 2021

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	- “Захист прав споживачів” - вибіркова
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	<i>Кириченко Юрій Вікторович, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри “Політологія та право”</i>
Контактна інформація викладача	<i>Телефон кафедри - 769-83-53 Телефон викладача - 067-796-99-90</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>Предметна аудиторія кафедри №538</i>
Обсяг дисципліни	- загальна кількість годин — 90 - кількість кредитів — 3 - розподіл годин : - лекції — 14 - семінарські заняття — 14 - індивідуальні заняття — 10 - самостійна робота — 52 - вид контролю — залік
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<i>Пререквізити - Політико-правова система України, Правознавство. Постреквізити – Договірне право</i>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p><i>Вивчення навчальної дисципліни “Захист прав споживачів” зумовлено місцем, яке захист прав споживачів займає в системі суспільних відносин, положень норм законодавства України, що регулює відносини між споживачами товарів, робіт і послуг та виробниками і продавцями товарів, виконавцями робіт і надавачами послуг різних форм власності, а також формування у них високого рівня правової свідомості і правової культури та готовність брати відповідальність за результати прийнятих управлінських рішень.</i></p> <p><i>Інтегральна компетентність. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</i></p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p><i>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</i></p> <p><i>ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.</i></p> <p><i>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</i></p> <p><i>ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</i></p> <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <p><i>РН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.</i></p> <p><i>РН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</i></p> <p><i>РН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних</i></p>	

джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

РН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

РН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

РН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

РН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Надання здобувачам вищої освіти цілісної та логічно-послідовної системи наукових знань щодо придбання, використання (споживання) товарів і послуг, про положення чинного законодавства України у сфері захисту прав споживачів, що регулює відносини між споживачами товарів, робіт і послуг та виробниками і продавцями товарів, виконавцями робіт і надавачами послуг різних форм власності, а також формування у них високого рівня правової свідомості і правової культури та готовність брати відповідальність за результати прийнятих управлінських рішень.

5. Завдання вивчення дисципліни

- розвинення правового мислення здобувачів вищої освіти, оволодіння ними систематизованими теоретичними знаннями у сфері захисту прав споживачів;
- вміння самостійно аналізувати національне законодавство у сфері захисту прав споживачів і застосовувати в професійній діяльності;
- вміння грамотно оцінювати юридичні факти та вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі України;
- вміння застосовувати відповідні правові норми щодо притягнення до юридичної відповідальності суб'єктів господарювання за порушення законодавства про захист прав споживачів;
- виховання високого рівня правової свідомості, поважного ставлення до Конституції та законів України;
- формування правової культури та відповідальності за результати прийнятих управлінських рішень.

6. Зміст навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Загальні положення захисту прав споживачів													
Тема 1. Загальна характеристика захисту прав	16	2	2	-	2	10	26	2	2	-	2	20	

споживачів												
Тема 2. Державний контроль за дотриманням законодавства про захист прав споживачів	16	2	2	-	2	10	14	2	-	-	2	10
Тема 3. Правові гарантії забезпечення належної якості товарів	12	2	2	-	2	6	8	-	-	-	3	5
Разом за змістовим модулем 1	44	6	6	-	6	26	48	4	2	-	7	35
Змістовий модуль 2. Основні питання захисту прав споживачів												
Тема 4. Громадські організації споживачів та їх права	16	2	2	-	2	10	12	-	-	-	2	10
Тема 5. Стандартизація і сертифікація	15	2	2	-	1	10	7	-	-	-	2	5
Тема 6. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів	15	4	4	-	1	6	23	-	-	-	3	20
Разом за змістовим модулем 2	46	8	8	-	4	26	42	-	-	-	7	35
Усього годин	90	14	14	-	10	52	90	4	2	-	14	70
7. План вивчення навчальної дисципліни												
№ тижня	Назва теми					Форми організації				Кількість годин		

		навчання	
1.	Тема 1. Загальна характеристика захисту прав споживачів.	лекція	2
2.	Тема 1. Поняття та сутність захисту прав споживачів.	семінарське заняття	2
3.	Тема 2. Державний контроль за дотриманням законодавства про захист прав споживачів.	лекція	2
4.	Тема 2. Поняття та сутність державного контролю за дотриманням законодавства про захист прав споживачів.	семінарське заняття	2
5.	Тема 3. Правові гарантії забезпечення належної якості товарів.	лекція	2
6.	Тема 3. Правові гарантії забезпечення належної якості товарів.	семінарське заняття	2
7.	Тема 4. Громадські організації споживачів та їх права.	лекція	2
8.	Тема 4. Поняття громадських організацій споживачів. Права споживачів.	семінарське заняття	2
9.	Тема 5. Стандартизація і сертифікація.	лекція	2
10.	Тема 5. Поняття та сутність стандартизації та сертифікації.	семінарське заняття	2
11.	Тема 6. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів.	лекція	4
12.	Тема 6. Поняття та види відповідальності за порушення законодавства про захист прав споживачів.	семінарське заняття	4

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суб'єкти правового захисту прав споживачів	8
2	Джерела правового регулювання захисту прав споживачів	6
3	Принципи захисту прав споживачів	6
4	Правове значення договору майнового найму для захисту прав споживачів	8
5	Правове значення договору купівлі-продажу для захисту прав споживачів	8
6	Правове значення договору про надання фінансово-кредитних послуг для захисту прав споживачів	8
7	Державний контроль за дотриманням законодавства про захист прав споживачів	8
	Разом	52

9. Система та критерії оцінювання курсу

У процесі вивчення навчального матеріалу дисципліни «Захист прав споживачів» використовуються наступні засоби оцінювання:

1. Поточний - здійснюється під час проведення семінарських занять з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти на етапі первинного засвоєння навчального

матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського занять, умінь самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислити зміст вивчаємої теми, умінь публічно чи письмово подати певний матеріал, а також завдань самостійної роботи.

2. **Рубіжний** - здійснюється у формі письмової модульної контрольної роботи, яка охоплює навчальний матеріал викладених тем. Кожному здобувачу вищої освіти видається індивідуальний варіант контрольних завдань, що складається з трьох частин:

- перша частина – здобувач вищої освіти має дати чітке визначення політико-правовим поняттям і термінам;

- друга частина – здобувач вищої освіти має дати ґрунтовну відповідь щодо особливостей елементів політико-правових понять і термінів (ознаки, функції, форми, види, структура тощо);

- третя частина – здобувач вищої має оцінити юридичний факт і обрати правильний варіант відповіді на питання.

Під час рубіжного контролю також враховуються виступи здобувача вищої освіти на семінарських заняттях і результати його науково-дослідної та самостійної роботи.

Рубіжний контроль проводиться на останній парі змістового модуля, протягом двох академічних годин. До рубіжного контролю допускаються всі здобувачі вищої освіти. Якщо здобувач вищої освіти не з'явився для проведення рубіжного контролю або не здав модульної контрольної роботи, йому виставляється нуль балів.

3. **Підсумковий** – здійснюється у формі складання заліку з метою оцінювання рівня знань здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти допускається до складання заліку за умов виконання всіх самостійних завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

В основі рейтингової системи використана 100-бальна шкала оцінювання. Це максимальна сума балів за всі види робіт, що виконані здобувачем вищої освіти з навчальної дисципліни протягом семестру (виступи на семінарських заняттях; виконання індивідуальних завдань; підготовка рефератів, тез доповідей; виконання самостійної роботи тощо).

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється за кожним рубіжним контролем (РК-1, РК-2) під час контрольних тижнів за підсумками основних модулів. Кожен основний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка з дисципліни складається як середня між величинами РК-1 і РК-2.

Під час контролю враховуючи наступні види робіт: аудиторна під час лекційних і семінарських занять, самостійна у вигляді опрацювання питань з тем, які не висвітлюються безпосередньо на лекціях і винесені на самостійне вивчення, результати тестування під час поточного та підсумкового контролю.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при поточному оцінюванні знань (залік)

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100+100:2	100
35	30	35	30	30	40		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна шкала академічної оцінки	Шкала ECTS	Шкала навчального закладу
зараховано	ABCDE	60-100
не зараховано	FX, F	1-59

10. Політика курсу

- **Вимоги до здобувачів вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни:** здобувач вищої освіти повинен знати основні поняття та терміни у сфері захисту прав споживачів, вміти тлумачити чинне законодавство України та правильно застосовувати нормативно-правові акти в професійній діяльності.
- **Засади академічної доброчесності:** здобувач вищої освіти на підставі етичних принципів і визначених Законом України “Про вищу освіту” правил та з метою забезпечення довіри до результатів навчання повинен виконувати письмові модульні контрольні роботи самостійно, при цьому не допускається залучення при розв’язанні індивідуальних занять інших осіб. У разі виявлення ознак плагіату зазначена робота не зараховується і навчальна дисципліна не вважається зарахованою.